

ÁLLÓKORCOS HOMLOKZATBURKOLATOK RHEINZINK®-„patina^{pro}” TITÁNCINK-LEMEZZEL

A bádogostechnikával készült fémlemez tetőfedések az elmúlt évtizedben soha nem látott fejlődésen mentek keresztül – nem utolsósorban a RHEINZINK®-titáncinklemez-gyártó cég és a mesterképző tanfolyamán kiképzett szakkivitelezői köre tevékenységének köszönhetően. E fejlődés eredményeként ma már egyre gyakrabban találkozhatunk állókorcos technológiával készült homlokzatburkolatokkal is, amelyek a hasonlóan igényes megjelenésű homlokzati szerkezetek körében kedvező árú alternatívát jelentenek.

A gyakorlatban előforduló problémák

Sokan azt gondolják, hogy a bádogos technológiával készült homlokzatburkolatokat egyszerűen csak "függőleges tetők"-ként lehet kezelni, és azokat a tetőfedéseknél megszokott tervezési, építésszervezési és kivitelezési megközelítéssel lehet elkészíteni. Ez azonban nem igaz!

A homlokzatburkolat ugyanis nemcsak az épület külső falának időjárás elleni védelmét látja el, hanem sokkal inkább az építészeti megjelenést szolgálja. Mivel a homlokzatburkolatok – eltérően a tetőktől – mindig szem előtt vannak, rajtuk még inkább láthatóak a hossz- és keresztirányú kapcsolatok kiosztásai és a csomópontok kialakításának részletei. A látványt meghatározza a lemezsávok szélessége és felülete is.

Mindezek következtében tervezésük és készítésük során a tetőfedésekhez képest különleges követelményeket is ki kell elégíteni, amik magasabb mércét helyeznek a fővállalkozói munka építésszervezési tevékenységével szemben is!

Általános szerkesztési elvek

Bár a titáncink lemezből készült állókorcos homlokzatburkolatok készítésének technológiája alapvetően azonos a tetőfedésekével, a kivitelezés kultúrájának azonban sokkal magasabb színvonalúnak kell lennie, mert minden hiba és apró gondatlanság láthatóan megjelenik. Mivel a homlokzatokkal szembeni esztétikai igények magasabb szintűek, mint a tető esetén, az egyes elemek üzemenbőr-ténő előregyártása elengedhetetlen.

A vállalkozó különös gondossági kötelezettségéhez hozzátartozik a szakszerű munkavégzéshez szükséges szerszámok és gépek használata is; a csomópontokat pontos szabásminta alapján, tisztán, egyetlen kalapácsütés nélkül kell kialakítani (úgy is szokták mondani: ez "fehér kesztyűs" munka). Helyszíni próbálgatásoknak még sokkal kevésbé van helye, mint a tetőfedéseknél.

Nagyobb homlokzattfelületeknél a burkolat készítésének alapos műszaki előkészítése elengedhetetlen: falnézetekkel (a sáv kiosztás és a nyílások összehangolásával), részlettervek készítésével, az aljzat pontos megtervezésével, valamint a megfelelő anyag (méret, felületi kialakítás) és kivitelezési technológia megvá-

lasztásával. (lásd fenti kép: A korcolási tengelytávolságok és a nyílások méretének összehangolása tervezői tudatosságot sugall.)

A homlokzatokon már a felület kismértékű hullámosodása is zavaró reflexiókat okozhat, a lemezsávokban keletkező feszültségek a felület nem kívánatos egyenetlenségeit eredményezhetik. E feszültségek adódhatnak például a túl vékony lemezek alkalmazásából, a hossz- és keresztirányú kapcsolatok kialakításának módjából, stb. Egyes esetekben azonban a lemez hullámos felületének építészeti hatását tudatosan alkalmazzák. (alsó kép)

A vékony (nem önhordó) titáncink táblákból és lemezszalagokból készülő homlokzatburkolatok felülete azonban sohasem egyenletesen sík. Mivel a homlokzatokon a felület nagyfokú egyen-

letessége sokkal inkább igény, mint a tetőfedéseken, ezért ezt a követelményt a lemezsávok szélességének és vastagságának meghatározása során érvényesíteni kell: a tetőfedéseknél szokásosnál egy mérettel kisebb lemezsáv-szélességet és nagyobb lemezvastagságot kell alkalmazni.

A magasabb esztétikai igények teljesítéséhez elsősorban az alábbi követelményeket kell kielégíteni:

– A hullámosság csökkentése érdekében a lemezek vastagsága a tetőfelületen alkalmazott lemezek vastagságához képest megnövelt legyen: min. 0,8 mm.

– A korcolási tengelytávolság a tetőfedéseken előírtnál kevesebb legyen: max. 530 mm (az e korctávolsághoz tartozó lemezsáv-szélesség: 600 mm), mivel a sűrűbb korcok merevítik, s így simábbá teszik a burkolati lemezeket.

– Üzemben előpatinásított felületű lemez alkalmazása (RHEINZINK[®] „patina^{pro}”).

A zavaró reflexiók megelőzése érdekében az a kedvező, ha a homlokzatburkolat felülete nem fényes és így nem csillog. A függőleges felületen a titáncink-lemez felületének természetes patinásodási folyamata soha nem egyenletes: a csapadékvízről takart felületeken (például ablakpárkányok alatt, stb.) a patinásodás folyamata sokkal lassabb. (Műszakilag a nem előpatinásított felületű lemez is alkalmas homlokzatok burkolására, csak a végleges felület kevésbé lesz egyenletes. Több esetben azonban éppen e hatást használják ki az építésszek a különleges, „organikus” megjelenés hangsúlyozására.)

További alkalmazási szabályok:

– A homlokzatburkolat lehetőleg táblalemezből készüljön.

A felület még hullámmentesebb lehet, ha a homlokzatburkolat nem tekercsben szállított szalaganyagból, hanem sík raklapokon tárolt 2-4 m hosszúságú RHEINZINK[®]-lemeztáblákból készül.

– A lemezsávok hossza a tetőn alkalmazotthoz képest csökkentett legyen: legfeljebb 3-4 m.

(A hőmozgás korlátok között tartása és az állványon történő mozgathatóság miatt.)

– A lemezeket úgy kell rögzíteni, hogy azokban ne legyen belső feszültség, és a hőmozgás tökéletesen akadálymentesen lejáródhasson.

– A csomópontok kialakítása úgy történjen, hogy a lemez alakítása ne hagyjon nyomot és ne okozzon az anyagban feszültséget (azaz ütészzerű alakítás nélkül).

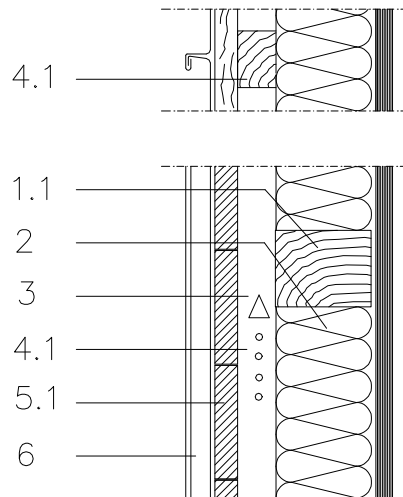
– A természetes (nem bevonat-jellegű) felület jellemzőiből adódóan egy homlokzati felületet lehetőleg egy gyártásból származó RHEINZINK[®] „patina^{pro}” lemezanyagból kell készíteni.

– Egy-egy homlokzati felület burkolata lehetőleg egy munkamenetben készüljön, a felület természetes „érési” (karbonatizációs) folyamatának egyenletessége érdekében.

(Az építési ütemtervet érdemes az építésvezetőséggel előre egyeztetni.)

Az aljzat kialakítása

Az állókorcos homlokzatburkolatokat mindig teljes felfekvést biztosító aljzaton (pl. deszkaaljzat, vagy trapézlemez) kell készíteni, átszellőztetett légréteges szerkezetként. Az átszellőző légréteg szerepe azonban – eltérően a tetőktől – itt nem elsősorban a fedési elemek alá bejutott nedvesség elszállítása az átszellőztetett légtérben folyamatosan áramló levegő által, hanem az épület kedvező hőháztartásának biztosítása. Az átszellőztetett légtér szükséges vastagságát és a homlokzat rétegfelépítését az alábbi rajz mutatja.

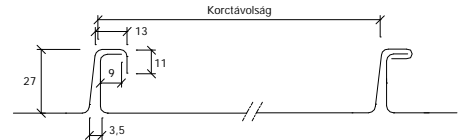
1. a tűzvédelmi követelményeket kielégítő tartószerkezet
 - 1.1. fából (stafli) vagy fémből (konzolos rendszer) hőszigetelés (MSZ 04.140/2 szerint)
2. szellőző légréteg: >= (20)-50 mm,
3. a be- és kiszellőző nyílás szélessége: min. 20 mm (nettó)
4. az aljzat tartószerkezete:
 - 4.1. fa anyagú (stafli) vagy fém anyagú (pl. L-tartó) aljzat:
 - 5.1. deszkaaljzat (vtg.:24 mm, szélesség ≤ 120 mm) vagy fém anyagú (h.zott vagy műanyaggal is bevont acél trapézlemez)
6. RHEINZINK[®] „patina^{pro}” (előpatinásított) homlokzatburkolat

Fontos, hogy az aljzat hosszanti teherhordó szerkezetei ne zárják el az átszellőző levegő útját (pl. a közvetlenül a deszkaaljzat alatti stafli/tartóváz-elem mindig függőleges helyzetben legyen rögzítve)!

A magasabb épületek homlokzatburkolatainak aljzata a tűzvédelmi követelmények miatt gyakran fémből készül.

Lemezkapcsolatok és csomópontok

A korcolt hosszirányú lemezkapcsolatok a bennük a korcok lezárása során kialakult feszültségeket átadják a lemezsávok felületére. Éppen ezért a bádogos technikával készülő homlokzatburkolatok hosszirányú lemezsáv-kapcsolatát – a tetőn szokásos kettős állókorc helyett – derékszögű állókorccal kell kialakítani.

Mivel a homlokzatokon nem fordulhat elő a felületen álló csapadék, azokra tulajdonképpen alacsonyabb vízzárósági követelményeket kell érvényesítenünk: ez lehetővé teszi, hogy a csomópontok (a tetőfedéseknél) "lazább" kialakításúak lehessenek, s így a burkolat felülete egészében hullám- és feszültségmentesebb – ezáltal esztétikusabb – lehessen.

Amennyiben a homlokzatban ablaknyílások is vannak, azok kávéjának belső nyílásméretét és osztását feltétlenül össze kell hangolni a homlokzatburkolat korcolási tengelytávolságával és a korcok terv szerinti kiosztási képével!

Összefoglalás

Az állókorcos technológiával készülő homlokzatburkolatok készítése során – az esztétikai követelményekből adódóan – számtalan olyan műszaki problémát kell leküzdeni, amelyekre a tetőfedéseknél nem kell tekintettel lenni.

A műszakilag előremutató és esztétikailag is igényes kialakításhoz szükséges megoldást a RHEINZINK[®]-rendszer tartalmazza. Az érdeklődők az ilyen homlokzatok szakszerű kialakításáról készített alkalmazástechnikai útmutatót a RHEINZINK Hungaria Kft.-től (T.:06-1-305-0026) szerezhetik be.

Dr.Birghoffer Péter - Szalay László

Suzuki Top Autoszalon, Budapest